

Bijlage: Beeldvorming Omgevingswet en omgevingsvisie

Kerninstrumenten Omgevingswet

In totaal zijn er zes kerninstrumenten onder de Omgevingswet. Dit zijn instrumenten waarmee de fysieke leefomgeving wordt beheerd en benut. De belangrijkste voor de gemeente zijn:

- Omgevingsvisie;
- Programma ;
- Omgevingsplan ;
- Algemene rijksregels ;
- Omgevingsvergunning ;
- Projectbesluit.

OMGEVINGSWET De 6 instrumenten

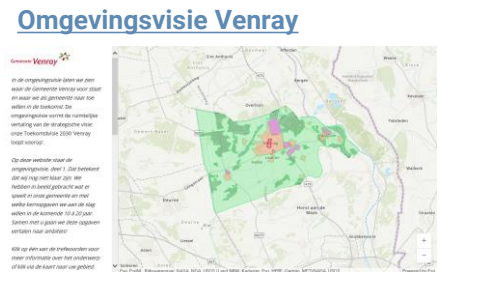
Ambitie

De gemeente West Betuwe bereidt zich voor op de komst van de Omgevingswet. Daarom heeft op woensdag 4 december 2019 een raadsinformatiebijeenkomst met de gemeenteraad plaats gevonden over de Omgevingswet. Tijdens deze bijeenkomst stond het gedachtegoed van de Omgevingswet centraal.

"De raad gaf aan dat het bieden van maatwerk van belang is, maar dat het ook nodig is regelgeving op orde te hebben om rechtszekerheid te kunnen bieden. Rechtszekerheid betekent niet dat alles helemaal dichtgetimmerd wordt. Daarbij gaf de raad aan dat het belangrijk is uit te leggen waarom maatwerk toegepast wordt en welk onderscheid er tussen initiatieven wordt gemaakt. Bovendien werd benoemd dat vertrouwen onder de Omgevingswet van belang is. Meedenken met de initiatiefnemer vanuit de gemeente en zo de dialoog aangaan met de omgeving. Het maken van een integrale afweging ziet de raad als belangrijke nieuwe taak onder de Omgevingswet."

Voorbeelden van omgevingsvisies

Diverse gemeenten hebben al een omgevingsvisie opgesteld. Klik op de afbeeldingen om deze te bekijken.

1. Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is de structuurvisie van morgen. Het is een samenhangende, strategische visie, waarin de kansen en ambities voor de lange termijn in de leefomgeving centraal staan. De omgevingsvisie is bij uitstek het middel om een integrale afweging te maken, een afweging die verder reikt dan enkel het ruimtelijke domein. Juist omdat bijvoorbeeld steeds meer sociale opgaven ook een fysieke uitwerking kennen, is de omgevingsvisie het middel om integraal naar de wereld buiten te kijken. De omgevingsvisie is het instrument van de raad. De omgevingsvisie is een verplicht instrument voor gemeenten. Iedere gemeente dient uiterlijk in 2024 over een omgevingsvisie te beschikken. Voor de omgevingsvisie geldt een 'motiveringsplicht', de gemeente moet motiveren hoe de omgeving is betrokken bij de voorbereiding van de visie en wat er is gedaan met de input. De omgevingsvisie is een juridisch bindend instrument en wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

2. Programma

Een programma is een gebieds- of themagerichte uitwerking van de omgevingsvisie en beschrijft de maatregelen voor een bepaald gebied of rond een bepaald thema (bijvoorbeeld de energietransitie). Het programma is daarmee uitvoeringsgericht. Ook kunnen overheden gezamenlijke programma's opstellen. Een aantal programma's is verplicht. Dit geldt voor het programma geluid (ook wel bekend als Actieplan Geluid), indien de gemeente hiertoe door het Rijk is aangewezen. Daarnaast is het verplicht om een programma op te stellen bij dreigende overschrijding door een vastgestelde omgevingswaarde, zoals luchtkwaliteit (nationaal) of lokaal vastgestelde omgevingswaarden (in een Omgevingsplan). Een gemeente kan zelf bepalen welke thema's of gebieden ze wil vertalen in een programma. Het programma is een instrument van het college.

3. Omgevingsplan

Met de komst van de Omgevingswet worden de huidige bestemmingsplannen geïntegreerd in één omgevingsplan per gemeente. Alle regels rond de fysieke leefomgeving komen terug in het omgevingsplan dat geldt voor het gehele grondgebied. Het omgevingsplan geeft een integrale invulling aan maatschappelijke opgaven uit de gemeentelijke omgevingsvisie en gaat over meer thema's dan alleen de fysieke leefomgeving (ook het thema gezondheid). In het omgevingsplan is ruimte om per gebied te differentiëren: in het ene gebied een heldere normstelling en in een ander gebied juist binnen de landelijke kaders meer ruimte geven voor initiatieven vanuit de samenleving. Ook na in invoering van de Omgevingswet is het mogelijk om af te wijken van het vastgestelde omgevingsplan, door middel van een omgevingsvergunning. Het omgevingsplan wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

4. Algemene rijksregels

Voor sommige gebieden kan het nuttig zijn nationale regels te stellen voor de bescherming van de leefomgeving. Daar werkt het Rijk, als dat kan, met algemeen geldende regels. Dat voorkomt dat steeds toestemming gevraagd moet worden aan de overheid wanneer inwoners en bedrijven aan de slag willen met een initiatief.

5. Omgevingsvergunning

Inwoners, bedrijven en overheden kunnen toestemming vragen om activiteiten in de fysieke leefomgeving te mogen uitvoeren door het aanvragen van een omgevingsvergunning. De Omgevingswet biedt de mogelijkheid aan initiatiefnemers om voor meerdere vergunningplichtige activiteiten tegelijkertijd een vergunning aan te vragen. In deze gevallen van meervoudige aanvragen wijst de Omgevingswet steeds één bevoegd gezag aan dat bevoegd is voor de gehele vergunningaanvraag. Dat vraagt om het integraal afwegen van vergunningen.

6. Projectbesluit

Een projectprocedure maakt projecten met een publiek nationaal, provinciaal, gemeentelijk of waterstaatsbelang mogelijk. Dit project kan een initiatief zijn van inwoners, bedrijven of van overheden of van een samenwerkingsverband van deze partijen. Om een project uit te voeren, kan de overheid de projectprocedure gebruiken. Dit kan alleen als het overheidsproject of privaat project een publiek belang dient. De gemeenteraad, het waterschap, de provincie en het Rijk kunnen de projectprocedure toepassen. Voor het Rijk, de provincie en het waterschap gelden situaties waarin het verplicht is de projectprocedure vast te stellen. Als de gemeente zelf de projectprocedure uitvoert betekent dit het direct aanpassen van het omgevingsplan als projectbesluit. De gemeenteraad kan kiezen gebruik te maken van het instrument wanneer een project bijvoorbeeld:

- Niet past binnen het omgevingsplan
- Het gaat om een complex project met veel belangen
- De wens bestaat een integraal besluit te nemen.